

4. søndag efter trinitatis 2020

Matt. 5,43-48

Salmer: 754 – 598 – 276 - - 695 – 786 v. 3+4 – 879

Så er det blevet sommerferie for mange. Arbejdspladser kører på halvt blus, skolerne er tomme, og klasselokalerne står klar til at tage imod de nye klassetrin.

Jeg har selv en dreng der skal starte i skole efter ferien, og så bliver man jo pludseligt ført tilbage til en svunden tid. Den lyserøde Java skoletaske tikker ind på lystavlen. Og jeg husker hvordan jeg næsten ikke kunne være i mig selv af bare spænding og forventningsglæde den første skoledag.

Men vi var ikke mange dage inde i mit nye skoleliv, før et irritationsmoment stødte til, som jeg ikke havde set komme.

Der var en pige i klassen, som ikke var særlig populær og som jeg dengang ikke var særlig vild med. Hun boede ikke så langt fra os, og hun var bange ved at cykle alene i skole. Og da hendes og mine forældre kendte hinanden, blev det arrangeret, at hun hver dag skulle cykle op til os, hvorfra vi så skulle følges i skole. Dét syntes jeg var træls.

Mine forældre sagde aldrig noget med, at vi da kunne prøve at blive venner. Eller at jeg skulle prøve at se de gode sider i hende. Nej det, der blev sagt var bare: selvfølgelig kan I følges ad, når I går i klasse sammen.

Det er bare en banal detalje fra en sorgløst barndom. Men ikke desto mindre kommer jeg til at tænke på den, når jeg hører de her ord fra Jesus om at vi skal elske vores fjender.

Måske fordi den barndomsfortælling meget godt eksemplificerer, hvad jeg tror, der er Jesus' pointe.

For det er da værd at hæfte sig ved, at Jesus fx ikke siger "elsk jeres medmennesker". Nej han bruger ordet fjender for han er udmærket klar over, at vi mennesker har nogle vi kan lide, men også nogle vi ikke kan lide.

Det handler ikke om, at vi alle sammen skal være venner.

Det handler om pligt, og pligten går på den ydre handling, ikke på de indre følelser. Og selv om pligten sådan set også kan være enormt krævende og irriterende, så synes jeg faktisk, der er en stor frihed i, at Jesus siger: elsk jeres fjender.

Der er en nøgtern konstatering af, at vi alle er forskellige, og at vi ikke skal ensrette hinanden for at nå til enighed. Vi skal ikke tvinges til at føle noget bestemt.

Men til gengæld så tvinger buddet om at elske vores fjender os væk fra os selv, og det kan faktisk også være frisættende. Ja det lyder måske mærkeligt.

Men vi mennesker forbinder kærlighed med noget, der er værd at elske. Det er derfor vi har vores foretrukne, vores elskede. Men deri ligger der også en masse vurderinger og domme gemt. Og det er jo dem, der samtidigt fælder vores fjender. Hvad der dog ikke kan gå med tid og energi,

når vi hidser os op over, hvad de nu gjorde og sagde. Og hvad der måske lige der i vores raserianfald kan synes som en provokation, hvis en sagde: Elsk din fjende. Det er faktisk det modsatte, for det der ligger i det er: "Lad det ligge. Nej, du kan ikke lide ham. Men det er sagen uvedkommende."

Det er din pligt at elske ham, men vel og mærket ikke med din kærlighed, der er bundet op på følelser; den rækker i øvrigt heller ikke her. Det er din pligt at elske ham med den kærlighed Gud elsker dig med, og den kærlighed rummer både vores gode og dårlige sider. Kort sagt: den rummer dig som hele det menneske du er, og det er den kærlighed, du skal møde venner og uvenner med: altså en kærlighed og et blik for mennesket bag de ugeringer, du nemt kan remse op.

Kravet om fjendekærlighed har altså ikke sit udspring i mig og mine vurderinger af rigtigt og forkert.

Kravet udspringer af noget uden for mig selv, nemlig Guds kærlighed. Og den er i verden, fordi Gud vil at det skal være sådan. Den skyldes sådan set ikke os; i hvert fald ikke i den betydning, at vi har gjort os særligt attraktive for at få den eller har fortjent den.

Af kærlighed sendte Gud sin søn til verden og af samme kærlighed sender Gud igen og igen sit Ord til os, for at minde os om, at der altid er et alternativ til hadet, til naget, til mobningen.

Det er vist nok Jytte Abildstrøm, der engang har sagt, at det er vigtigt at have noget at falde tilbage på, men mindst lige så vigtigt at have noget at falde frem på.

Og det har vi kun, hvis vi ikke slukker håbet ved at brænde broer eller forskanser os bag hadet, men i stedet tyr til den magt, der ikke er vores men som dog er i verden. Den kristne opstandelsesfortælling er jo på mange måder en fortælling om, at Gud river de skel ned, vi sætter op.

Om den hadefulde skare mennesker, der fulgte med til Golgata råbte Jesus fx: Far tilgiv dem, for de ved ikke hvad de gør.

Til Peters totale afvisning af deres forhold svarer Jesus ved at spørge ham: Peter, elsker du mig?

Og da disciplene ved Jesu' død tænker, at de for altid har mistet ham og derfor gemmer ham væk; ja da bryder Gud den mur af en sten der er sat op, og åbner for at livet kan opstå på ny.

Det er dén kærlighed og den magt, Gud har sendt til verden. Så overvældende og altomfavnende, at den ikke bare gælder nogle få udvalgte. Nej, Gud lader solen stå op både over onde og gode. Og som Guds børn skylder vi i det mindste at gøre forsøget i at gøre ham kunsten efter. For hvis vi bare elsker dem, der elsker os, så kan det jo være lige meget. Så er det jo ét fedt om vi er kristne eller ej.

Nej, den fremtid Gud åbner op for os, den skal vi omsætte, så vi holder fast i håbet om, at vi i alle forhold har noget at falde frem på. Det er pligten. Det er etikken.

Men der er også en trøst. Den kan måske værre sværere at få øje på. I hvert fald så længe, man har placeret sig i gruppen af de gode, som altså også må tåle selskabet af de onde.

Men hvad så den dag, hvor man pludselig befinder sig i den sidste gruppe, med skamfulde røde kinder og sænket blik. For vores liv er jo en pendulering mellem gode og onde handlinger.

Ja, hvad nu hvis den fortælling fra min barndom en dag toner frem på en sådan måde, så det faktisk ikke var min klassekammerat, der var den irriterende og mig, der gjorde den gode gerning. Hvis det nu var mig, der var fjenden.

For hvad hvis det pludselig står klart i min erindring, at jeg faktisk engang imellem cyklede jeg fra hende, som en sød hævn over den uretfærdighed der var tilstødt mig. Og at jeg bagefter drillede hende med, at hun cyklede langsomt og endda fik de andre med på vognen, så hun fik lov til at starte dagen med utryghed og mobning. Bare fordi hun ikke ville cykle alene.

Og hvad hvis jeg godt ved, at selv om jeg bare var et barn dengang, så er småligheden og trangen til at hævde sig på bekostning af andre, dog en del af mig den dag i dag.

Ja, så er det da pludselig en stor nåde, at Gud også lader solen stå op over mig. At jeg også dér ved, at han har givet mig en plads i verden, nemlig i hans rige hvor kærligheden dog er størst.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, Søn og Helligånd,
du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,
Højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.